

- महावृष (म० + वृष) m. 1) ein grosser Stier RĀGA-TAR. 2, 133. — 2) pl. N. pr. eines Volkes AV. 5, 22, 4. 5. KHĀND. UP. 4, 2, 5.
1. महावेग (म० + वेग) m. grosse Geschwindigkeit: लब्धस्थान (ल० + स्थानम्) m. N. pr. eines Fürsten der Garuḍa VJUTP. 88.
2. महावेग (wie eben) 1) adj. überaus flink, — rasch MBH. 1, 6018. 5, 2023. वापा 7156. Çiva 13, 1182. stark tobend: समुद्र R. 2, 80, 4. — 2) m. a) Affe ÇABDĀRTHAK. bei WILSON. — b) der Vogel Garuḍa H. 7. 78. — 3) f. मा N. pr. einer der Mütter im Gefolge Skanda's MBH. 9, 2634.
- महावेगवती (म० + वे०) m. eine best. Pflanze Suçr. 2, 170, 3.
- महावेदि (म० + वे०) f. die grosse Vedi LĀṬI. 5, 7, 9. KĀṬI. ÇA. 17, 2, 7.
- महावेध (म० + वेध) m. Bez. einer best. Stellung der Hände oder Füsse (beim Joga) Verz. d. Oxf. H. 235, a, 21.
- महाविप्लव (म० + वे०) n. grosser Umfang: निचय LALIT. ed. Calc. 3, 1. सुत्र Bez. best. buddhistischer Sūtra BURN. Intr. 54. 102. fg.
- महाविराज (म० + वे०) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 238, a.
- महाविलस्य s. विलस्यनक.
- महाविद्यदेव (म० + वे०) P. 6, 2, 39. adj. Bez. eines Graha VS. 18, 20. ÇAT. BR. 4, 4, 11. KĀṬI. ÇA. 10, 6, 2.
- महाविद्यानरत्रत (म० + वे०) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 238, b.
- महाविद्यामित्र (म० + वे०) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 238, b. PAÑĀV. BR. 13, 6, 11. 12.
- महाविष्टम्भ (म० + वे०) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 239, a.
- महाव्याधि (म० + व्या०) m. eine schwere Krankheit Suçr. 1, 119, 5. 2, 174, 18. 497, 8.
- महाव्याकृति s. व्याकृति.
- महाव्युत्पत्ति (म० + व्यु०) f. Titel eines sanskritisch-tibetischen Wörterbuchs WASSILJEV 227.
- महाव्यूह (म० + व्यूह) m. 1) Bez. eines Samādhi VJUTP. 20. LALIT. ed. Calc. 68, 15. — 2) N. pr. eines Devaputra (Göttersohnes) LALIT. ed. Calc. 346, 11.
- महाव्रणा (म० + व्रणा) n. eine böse Wunde VĀRĀHĪTANTRA in TITHĀDIT. ÇKDR.
1. महाव्रत (म० + व्रत) n. 1) eine grosse Pflicht, Grundpflicht JOGAS. 2, 31. deren fünf bei den Ġaina WILSON, Sel. Works 1, 317. ein grosses Gelübde: न त्वेव ह्यप्येषामि शस्त्रप्रक्रममहाव्रतम् SĀH. D. 69, 8. — 2) eine grosse Begehung: तावत्परिमाणं BHAVADEVAH. महाव्रतं महापुण्यं शंकराचार्यनुष्ठितम्। कर्तव्यं मुरारिन्द्र देवीभक्तिसमन्वितैः ॥ Devī-P. in TITHĀDIT. परिपूर्णं कुरुष्वेदं माघज्ञानं महाव्रतम् PADMA-P. in MALAMĀSAT. ÇKDR. — 3) Bez. eines Sāman oder Stotra, das am vorletzten Tage des Gavāmajana zu singen ist, daher auch Bez. dieses Tages selbst und seiner Cerimonie, welche z. B. ÇĀṆKH. ÇA. 17. 18 und BR. 31. 32 sowie KĀṬI. ÇA. 13, 2, 20 — 3, 23 geschildert wird. AV. 11, 7, 6. AIT. BR. 4, 14. 3, 28. TBR. 1, 2, 3, 4. 1. TS. 7, 3, 2. ÇAT. BR. 4, 6, 3, 3. 9, 5, 3, 12. 10, 1, 1, 5. 2, 1. 5, 3. 12, 1, 3, 3. 3, 1, 9. PAÑĀV. BR. 5, 1, 1. 2, 1. 4, 10, 1. 20, 16, 2. ĀÇV. ÇA. 7, 2, 10. 8, 13. 10, 2, 8. 4. MAÇAKA in Verz. d. B. H. 72 (II, 10). Die Comm. erklären öfters महुडकथ्यम् durch महाव्रतम् und umgekehrt, womit das auf das Stotra folgende Çastra gemeint ist; z. B. zu ÇĀṆKH. BR. 11, 8. ÇA. 16, 20, 10; vgl. SĀJ. zu ÇAT. BR. 10, 1, 1. — 4)

V. Theil.

= पाशुपतत्रत die Regeln der Pācupata Schol. zu PRAB. 20, 11. WILSON in DAÇAK. 198, N. 1. — Vgl. महाव्रत.

2. महाव्रत (wie eben) adj. (f. मा) 1) zur Erkl. von मक्त्रित Nir. 13, 17. — 2) der grosse Pflichten —, ein grosses Gelübde übernommen hat SUND. 1, 13 (सु०). MBH. 3, 14131. 14455. 5, 7009 (wo त्राय mit der ed. Bomb. zu lesen ist). 7020. 7281 (wo ०व्रत: mit der ed. Bomb. zu lesen ist, wie schon BENFEY vermuthet hat). 7, 57. 13, 2845. HARIV. 10276. R. 1, 31, 25. 63, 4. VĀRĀH. BRH. S. 24, 8. — 3) die Regeln der Pācupata befolgend, ein Pācupata: ०वेषभूत् KATHĀS. 64, 67.

महाव्रतवत् (von 1. महाव्रत) adj. mit dem Mahāvratā (Bed. 3.) verbunden TS. 7, 1, 10, 4. 2, 2, 2. Schol. zu KĀṬI. ÇA. 23, 4, 27.

महाव्रतिक (wie eben) adj. 1) zum Mahāvratā (Bed. 3.) in Beziehung stehend ÇĀṆKH. ÇA. 16, 14, 2. 18, 20, 8. — 2) die Regeln der Pācupata befolgend, ein Pācupata KATHĀS. 37, 54. 66. ०वेष 69, 53. 70, 2.

महाव्रतिन् (wie eben) 1) adj. die Regeln der Pācupata befolgend, ein Pācupata KATHĀS. 37, 59. 63. RĀGA-TAR. 1, 17. ०व्रतिवेष DAÇAK. 198, 1. — 2) m. Bein. Çiva's H. 197. — 3) = त्रोटिङ्ग TRIK. 2, 7, 14. nach dem Ind. = उरस्कट.

महाव्रतीय (wie eben) adj. zum Mahāvratā (Bed. 3.) in Beziehung stehend: मरुत् AIT. BR. 4, 14. 22. ÇĀṆKH. BR. 10, 3, 9. 25, 7. KĀṬI. 33, 8. प्रह ÇAT. BR. 4, 6, 3, 1. 10, 4, 1, 15.

महाव्रात (म० + व्रात) adj. von einer grossen Schaar begleitet: Indra RV. 3, 30, 3.

महाव्रीहि (म० + व्री०) P. 6, 2, 38. m. grosser Reis ÇABDĀRTHAK. bei WILS. व्रीहि, महा०, प्रियङ्गु, यव AIT. BR. 8, 16. KAUC. 34. VĀGBH. 1, 6, 8.

महाशकुनि (म० + श०) m. N. pr. eines Kākavartin VJUTP. 92.

महाशक्ति (म० + श०) adj. überaus mächtig: Çiva ÇIV. Bein. Kārtti-keja's ÇABDAM. im ÇKDR.

महाशक्य RĀGA-TAR. 1, 144 fehlerhaft für ०शक्य.

महाशङ्कु (म० + शङ्कु) m. der Sinus der Sonnenhöhe SIDDHĀNTAÇIR. 252. 254. 257. 259.

महाशङ्ख (म० + शङ्ख) 1) m. eine grosse Muschel MBH. 2, 65. BHAG. 1, 15. — 2) m. Schläfebein MUNDAMĀLĀTANTRA im TANTRASĀRA ÇKDR. Stirnbein, m. MED. kb. 16. n. TRIK. 2, 6, 29. m. Menschenknochen H. an. 4, 44. MED. — 3) m. eine best. hohe Zahl H. an. MED. = 10 Nihharva ÇKDR. — 4) m. ein best. Schatz H. an. VIÇVA im ÇKDR. — 5) m. N. pr. eines Schlangendämons BHAG. P. 5, 24, 31.

महाशङ्खमय (von महाशङ्ख) adj. f. ई aus Schläfebeinen gebildet: माला MUNDAMĀLĀTANTRA im TANTRASĀRA ÇKDR.

महाशठ (म० + शठ) m. eine Art Stechapfel (राजधनूर) RĀGAN. im ÇKDR.

महाशाणपुष्पिका (म० + श०) f. eine best. Pflanze RĀGAN. im ÇKDR.

महाशता f. eine best. Pflanze, = महाशतावरी RĀGAN. im ÇKDR.

महाशतावरी (म० + श०) f. eine best. Pflanze RĀGAN. im ÇKDR.

महाशन (महा + 2. घशन) adj. f. मा viel essend, gefräßig, ein starker Esser NIR. 2, 27. MBH. 3, 13238. 14720. Spr. 3360. Suçr. 2, 447, 21. VĀRĀH. BRH. S. 78, 17. काम BHAG. 3, 37.

1. महाशब्द (म० + शब्द) m. 1) laute Töne, lautes Schreien u. s. w. H. an. 4, 321. MBH. 6, 105. — 2) das Wort महा MBH. 12, 6823. प्रावृ-